

TMMOB BELGESELİ İÇİN ODALARA YAZI GÖNDERİLDİ

TMMOB 40. Genel Kurulu'nda karar altına alınan "TMMOB Belgeseli" için odalardan, yararlanılabilecek arşiv görüntü, yazılı kayıtların yanı sıra belgeselde öne çıkması gereken konular ve görüşülebilecek kişilerle ilgili önerileri istendi.

TMMOB Genel Sekreterliği tarafından 12 Ocak 2009 tarihinde Odalara gönderilen yazı şöyle:

Bilindiği üzere TMMOB'nin 40'nci Genel Kurulu'nda karar altına alınan "TMMOB Belgeseli" çalışmaları devam etmekte olup, söz konusu çalışma kapsamında Odalarımızdan bazı önerilerin ve bilgilerin derlenerek Birliğimize iletilmesi gereksinimi duyulmuştur.

Bu nedenle Odalarımızdan;

- 1) Belgesel için görüşülmesi istenen kişiler,
- 2) Belgeselde öne çıkarılması gereken konular,
- 3) Yararlanılabileceğimiz arşivler, görüntü ve yazılı kayıtların

Birliğimize iletilmesi hususunda gerekli hassasiyetin gösterilmesini rica ederiz.

Saygılarımızla,

N. Hakan GENÇ
Genel Sekreter

KİTAPLARIMIZI TOPLUYOR, KÜTÜPHANEMİZİ DOLDURUYORUZ...

TMMOB'nin 54 yıllık bilgi birikimi artık "TMMOB Kütüphanesi"nde bir araya geliyor. Kurulduğu 1954'ten bu yana TMMOB ve Bağlı Odalar tarafından çıkarılan yayınlar, altyapısı tamamlanan "TMMOB Kütüphanesi"nde toplanacak.

2008 yılında kendi yerine taşınan TMMOB, aynı tarihlerde TMMOB ve bağlı Odaların yayınlarını tek çatı altında toplayabilmek ve TMMOB'nin kurulduğu yıldan bu döneme biriktirdiklerini, hem TMMOB üyeleri, hem kamuoyuyla paylaşabilmek için "TMMOB Kütüphanesi" projesini hayata geçirdi. Selanik Cad. 17/11 adresinde oluşturulan kütüphanenin altyapısı tamamlandı, sıra yayınların toplanmasına geldi.

TMMOB ve bağlı Odaların çıkardığı bülten, dergi, rapor, kitap gibi yayınların tamamına ulaşabilmek için şimdi sizlerden destek bekliyoruz.

TMMOB üyeleri, TMMOB dostları, elinizde bulunan geçmiş yıllara ait TMMOB ve Oda yayınlarını göndermenizi bekliyoruz.

Türkiye siyasal ve toplumsal tarihinde önemli bir yere sahip olan TMMOB'nin uzmanlık alanlarındaki bilgi biriki-

mini gösteren yayınları TMMOB'ye gönderebilirsiniz.

Haydi bu çorbada sizin de tuzunuz olsun...

TMMOB Kütüphanesinin rafları sizden gelen yayınlarla dolsun...

Kitapların Gönderileceği Adres:

TMMOB Selanik Caddesi No:19 Kat: 1 06650
Yenişehir-Kızılay/ANKARA

İletişim:

0 312 4181275

FİLİSTİN HALKI YALNIZ DEĞİLDİR!!!

TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı Mehmet Soğancı, 13 Ocak 2009 tarihinde İsrail'in Filistin'e yönelik devam eden saldırıları üzerine bir basın açıklaması yaptı.

İsrail'in Filistin halkına karşı vahşice saldırıları artarak sürüyor. Faşist Nazi Almanya'sında soykırımı uğrayanların torunları, şimdi Filistin halkına soykırım uygulaması yapıyor. İsrail, ABD emperyalizmi ve savaş lobilerinin bölgedeki ileri karakoludur ve emperyalizm adına bölgede üstlendiği görevi yapmaktadır.

Gazze'ye atılan her bomba, sıkılan her kurşun Filistin halkıdır, çocuklarıdır, kadınlarıdır, sivil halkıdır, Filistin halkının özgürlük mücadelesidir...

Filistinli bir kadın abluka ve saldırılar karşısında şöyle diyor: "Tek dileğim hepimizin bir arada ölmesi... Böylece hiçbirimiz bir diğerini kaybetmenin üzüntüsünü yaşamayacak..."

TMMOB'nin yüreği annesini, babasını kaybeden çocuklarla, çocuklarını kaybeden anne ve babalarla, tüm Filistin halkıyla birlikte atıyor.

İsrail'in Filistin halkına karşı insanlık dışı saldırıları derhal durdurulmalıdır.

İsrail'in Filistin halkına karşı Gazze'de uyguladığı abluka ve tecrit kaldırılmalıdır.

Filistin halkı gıda ve ilaç başta olmak üzere her türlü gereksinimini özgürce ve kısıtlama olmaksızın sağlayabilmelidir.

İsrail işgal altında tuttuğu Filistin topraklarından derhal çekilmelidir...

Filistin'e Barış Gücü yerleştirilmesi bir aldatmacadır. Filistin Halkının özgürlük mücadelesinin bastırılmasının bir aracı olarak emperyalizmin jandarmalığını yapmak üzere planlanmaktadır ve kabul edilemez.

TMMOB, İsrail'i, onun Filistin halkına yaptığı katliamları destekleyen başta ABD ve tüm emperyalist güçleri ve bu saldırıya sessiz kalanları lanetlemektedir.

Filistin halkına yapılanların unutulmayacağını biliyor ve insanlığın bu büyük trajedisinin hesabının bir gün mutlaka sorulacağına inanıyoruz.

TMMOB, direnen Filistin halkının yanındadır.

Mehmet Soğancı
TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

“NE İSRAİL NE DE IMF İLE ANLAŞMA İSTEMİYORUZ!”

Ankara muhalefeti, 10 Ocak 2009 tarihinde IMF'ye ve İsrail vahşetine karşı AKP İl Binası'na yürüdü. TMMOB Ankara İKK, KESK Ankara Şubeler Platformu, DİSK Ankara Bölge Temsilciliği, Ankara Halkevleri, Yurtsever Cephe Öğrenci Birliği, Öğrenci Kolektifleri, Ankara Gençlik Muhalefeti, 78'liler Derneği, TKP, ÖDP ve EMEP İl Örgütleri'nin katılımıyla gerçekleştirilen eylemde, "Ne İsrail ne de IMF ile anlaşma istemiyoruz. Tüm anlaşmalar iptal edilsin. AKP emperyalizmin uşağıdır" pankartı taşındı. Sakarya Caddesi'nden başlayan yürüyüş AKP İl Binası önünde yapılan basın açıklaması ile sona erdi. İsrail vahşetine karşı AKP'nin İsrail ile anlaşmaları iptal etmek yerine timsah gözyaşları döktüğünün altının çizildiği açıklamada, emperyalizme uşaklıkta sınır tanımayan ABD'nin Orta Doğu politikalarının eş başkanlığını üstlenen AKP'nin bu katliamdaki sorumluluğundan kurtulamayacağı ifade edildi.

Açıklama, IMF heyetinin anlaşma için Türkiye'de bulunmasını protesto eden metnin okunması ile devam etti. AKP'nin IMF ile birlikte "halkın ümüğünü sıkmak" istediği ifade edilen açıklamada, "Krizin faturasının emekçilere çıkarılmasına direneceğiz" denildi.

YÖK NE DİYOR ANLAYAMADIK!

TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı Mehmet Soğancı, YÖK Başkanlığı'nın üniversite öğretim elemanlarının meslek örgütlerinin yönetim ve denetim organlarında yer alamayacağına ilişkin açıklaması ve basında yer alan haber üzerine yayımladığı tekziple ilgili olarak 13 Ocak 2009 tarihinde bir basın açıklaması yaptı.

Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı'nın üniversitelere göndermiş olduğu 17 Kasım 2008 tarihli yazı, Birliğimizce tam anlaşılamamış, yanlış bir yoruma meydan vermemek ve konunun açıklığa kavuşturulması için YÖK Başkanlığı'ndan randevu talep edilmişti. Bu görüşme talebine bugüne kadar yanıt verilmemiştir.

YÖK Başkanlığı'ndan beklentimiz, 'konunun yanlış anlaşıldığını, seçimle görev almış öğretim görevlilerinin bu yazı kapsamında değerlendirilemeyeceği yönünde kamuoyunu bilgilendirecek bir açıklama' iken, YÖK bunun tam tersine düzeltilemeyecek bir tekzip metnini kendi web sitesinde yayımlamıştır.

Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı Basın ve Halkla İlişkiler Müşavirliği, Akşam Gazetesi'nin 'Yok Hocam Dersine Bak' manşetiyle yaptığı haber hakkında 6 Ocak 2009 tarihinde 'Düzeltilme' metni yayımlamıştır. Bu düzeltme metninin altına da YÖK Yasası'nın 38. maddesi eklenmiştir. Düzeltilme metninde, "Haberde de yer aldığı gibi bahsi geçen yazıda; çeşitli kamu kuruluşlarının, meslek kuruluşlarının yönetim veya denetim organlarında görev yapmalarının ancak 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu'nun 38. maddesine göre olabileceği belirtilmiştir. Ancak kurumumuza, aynı Kanun'un 36. maddesine göre yükseköğretim kurumlarında çalışan öğretim elemanlarının 38. maddede belirtilen koşulları yerine getirilmeden bunu gerçekleştirdikleri şeklinde duyumlar gelmiştir. Yazı, öğretim elemanlarının görevlendirilmesinin ilgili mevzuat hükümlerine göre gerçekleştirilmesine dikkat çekilmesi amacıyla yazılmış ve üniversitelerimize gönderilmiştir. Üniversite öğretim elemanlarımızın 2547 sayılı Kanun hükümlerine göre, kamu kurum ve kuruluşları ile kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarında görev almaları önünde herhangi bir engel bulunmamaktadır. İlgili yazıda sadece, öğretim elemanlarının bu tür görev almalarının 2547 sayılı Kanun'un 38. maddesine uygun yapılması hususuna dik-

kat çekilmiştir. Ayrıca bahsi geçen haberde iddia edilenin aksine Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı'ndan Anayasa'ya aykırı bir yazının üniversitelere gönderilmesi söz konusu değildir.

Kamuoyuna duyurulur."

denilmektedir.

Bu "düzeltme" metni, YÖK'ün üniversitelere göndermiş olduğu yazının yanlış anlaşılmadığını, habere konu eleştirilerin yerinde olduğunu ortaya koymuştur.

Çünkü YÖK Yasası'nın 38. maddesindeki;

"(Değişik: 29/5/1991 - 3747/4 md.) Öğretim elemanları; ilgili kurumlar ile kendisinin isteği, Üniversite Yönetim Kurulunun uygun görmesi ve rektörün onayı ile ihtiyaç duyulan konularda, özlük işlemleri kendi kurumlarınca yürütülmek kaydıyla, Bakanlıklarda, Silahlı Kuvvetler ile Türkiye Bilimsel ve Teknik Araştırma Kurumu, Adli Tıp Kurumu, Türkiye Atom Enerjisi Kurumu ve Türk Silahlı Kuvvetlerini Güçlendirme Vakfı kamu kuruluşlar ve kamu yararına çalışan kuruluşlar veya gerçek kişiler tarafından kurulan vakıflar ile kanunla kurulmuş sosyal güvenlik kurumları ile kamuya yararlı dernekler ve bunların iştiraklerinde, araştırma-geliştirme kurumları ve diğer kamu kuruluşlarında geçici olarak görevlendirilebilirler. Bu şekilde görevlendirilenler (Adli Tıp Kurumu ile vakıflarca kurulmuş hastaneler, sağlık merkezleri, sağlık ocakları ve gezici sağlık araçları hariç) döner sermayeden yararlanamazlar. Ancak ilgili bulunduğu yükseköğretim kurumlarındaki aylık ve diğer ödemeler ile öteki hakları devam eder. Yükseköğretim Kurulunun isteği ve ilgili kamu kuruluşunun onayı ile yükseköğretim kurumları veya birimleri, ilgili adli mercilerin talebi ile adli tıp mevzuatı çerçevesinde adli tıp olaylarında ve diğer adli konularda resmi bilirkişi olarak görevlendirilebilirler"

biçimindeki düzenlemede, öğretim görevlilerinin üyesi oldukları kamu kurumu niteliğinde meslek kuruluşlarının yönetim ve denetim organlarında görev almalarını engelleyen bir durum söz konusu değildir.

Bu madde, özlük işlem ve hakları görev aldıkları üni-

versitelerde kalmak kaydıyla başka kamu kurum, kuruluş ve kamu yararına çalışan derneklerde bir ücret karşılığı çalışan öğretim görevlilerinin durumunu düzenlemektedir. Bu ilişki, ya kamu kurum ve kuruluşlarının ihtiyaçlarından doğan bir talep ya da öğretim üyesinin kendi talebi ile bir alanda danışmanlık, araştırma, biriklilik hizmeti biçiminde ifade edilen hizmet sunumudur.

38. maddede, öğretim üyesinin üyesi olduğu kamu kurumu niteliğinde bir meslek kuruluşunun ya da bir derneğin yönetim ve denetleme kuruluna seçilmesinden bahsedilmemektedir. Aksi hal zaten düşünülemez. Çünkü bir bilim insanının üyesi olduğu bir kurumun yönetim ya da denetleme organına seçilmek için üniversite yönetiminin onayına bağlı olması, o ülkenin demokratik bir hukuk devleti, üniversitelerin de özgür olmadığının itirafından başka bir şey olmasa gerek. 38. madde, üniversite dışında bir kurumla istihdam ilişkisine giren öğretim elamanının özlük haklarının ne olacağını düzenlemiştir. Bu madde, seçme ve seçilme haklarına kadar bir müdahaleyi meşru kılacak bir yoruma tabi tutulamaz.

Kamu kurumu niteliğinde meslek kuruluşu olan TMMOB ve bağlı odalar, tıpkı YÖK gibi Anayasa'nın belirlediği genel idare sistemi içinde yer alan kamu tüzelkişiliğine haiz kuruluşlar olup, nihayetinde her ikisi de kamu hizmeti sunan kuruluşlardır. Mühendislik-mimarlık fakültelerinden mezun olup, bu alanlarda lisansüstü eğitime devam ederek öğretim görevlisi sıfatı kazanmış meslek mensuplarının üniversitede öğretim görevlerini sürdürebilmeleri için TMMOB'ye bağlı meslek odalarına üye olmaları TMMOB Yasası gereğidir. Üstelik bu durum ülkemize özgü bir du-

rum da değildir. Mühendislik ve mimarlık alanındaki bilgi paylaşımı nesnel bir zorunluluk olup, aksi hal bilimin gelişimini durdurur. Bilimsel bilginin tüm dünya ölçeğinde paylaşımı kaçınılmaz bir maddi gerçeklik iken, ülkemizde pratik alanla kuramsal alanın birbirinden koparılmak istenmesi üniversitelerin var oluş gerekçesine aykırıdır.

Bu anlamda YÖK'ün yazısı, öğretim görevlilerinin salt bireysel durumlarını ilgilendiren bir yazı niteliğinde değerlendirilemez. Mühendislik ve mimarlığın pratik alanı ile üniversite alanını birbirinden koparmaya çalışan bir içeriğe sahip olup, sonuçları bireysel değil toplumsal sonuçlar doğurmaya yöneliktir. Bir öğretim görevlisinin üniversitede üstlendiği görev ile üyesi olduğu meslek kuruluşunun yönetim ve denetleme organlarına seçilmesi birbiriyle çelişen bir durum değildir. Çelişen durum, "üye olduğun kuruluşun yönetim ve denetleme organına ancak benim iznimle seçilebilirdin" yaklaşımıdır. Aslında bu yaklaşım, öğretim görevlilerinin üzerine bir baskı unsuru eklemenin yanında, pratik ve bilimsel bilgi paylaşımını YÖK'ün icazetine bırakmak anlamına gelir ki, bu bilimin ve üniversite kavramının özüne aykırıdır.

YÖK hepimizin bildiği üzere, 12 Eylül rejiminin ürünüdür. Bu baskı rejiminin Anayasası ve Yasası, öğretim görevlilerinin Oda organlarına seçilmesini bir koşula bağlamıştır. Aradan 28 yıl geçmiş, asır değişmiştir ve gelinen noktada, hakların kullanımı için icazet istenmektedir. 12 Eylül darbecilerinin dahi böyle bir istekte bulunmadığı ve bugüne kadar seçilme hakkının tartışma konusu edilmediği bir anayasal hakkın bugün, YÖK emrine konu olması demokrasi alanında ne kadar yol kat ettiğimizi göstermesi anlamında öğreticidir.

Oysa seçme ve seçilme hakkı öyle bir haktır ki, bu hakkın özüne hiçbir demokratik hukuk devletinde dokunulamaz. Bu nedenle, YÖK'ün üniversitelere göndermiş olduğu 17 Kasım 2008 tarihli yazı kanunsuz bir emirdir. Bu emre uyulmaması Anayasa ve yasalar gereği olacaktır.

Aklın ve bilimin ışığını rehber edinmesi gereken üniversiteler, siyasal iktidar ve Cumhurbaşkanı tarafından arkadaş, dost, aile doktoru ve benzerine teslim edilmiş durumda. 'Demokrasi', 'özgürlük' kavramları özünden koparılmıştır. Rektör atamalarında en çok oyu alan aday-

ları önce YÖK, sonra Cumhurbaşkanı elemektedir. Üniversiteleri kendi içinde kavgalı hale getirenler bununla da yetinmemiş, şimdi de meslek kuruluşları ile kavgaya hazırlanmaktadır. Bilinmelidir ki bu kavga demokrasi kavgasıdır. Hukuka aykırı hiçbir emre 'evet' denilmeyecektir.

İznini almadan bir öğretim görevlisinin bu konudaki görüşlerini buraya aktarmakta yarar gördük. Çünkü YÖK'ün yasal durumu hatırlatmak için gönderdiğini ifade ettiği bu yazının sonuçları o kadar da basit değildir.

"Bir şeyi yapmak için izin almak şüphesiz basit bir işlem olarak da tanımlanabilir. 'Canım bu işi de büyüttünüz' de denebilir. Sorun, izin almak işleminin kendisi değil, herhangi bir insan için olduğu gibi, bir akademisyenin 'izinli olma ruh haliyle' karşı karşıya getirilmesidir. Hayatın herhangi bir alanında 'izin alarak bir şey' yapma güdüsü altında olmanın çizeceği 'sınırları' tartışmaya gerek var mıdır,

bilemiyorum. Sanırım pek çok hocamız bu konuya felsefi, psikolojik ve sosyolojik açıdan daha iyi yaklaşacaktır. Benim söyleyeceğim şey, tarihi yazanlar, kimseden izin alma zorunluluğunu hissetmeyen insanlardır. Dilerdim ki, gelişmiş ülkelerde olduğu gibi, akademisyenlerin meslek örgütlerinde çalışmaları cesaretlendirilsin, hatta akademik yükseltme ve atamalarda bu çalışmaların olumlu katkıları da olsun."

Biz de diyoruz ki, mühendislik ve mimarlık mesleğinin pratiği ile teorisini birbirinden koparmaya çalışanlar, totaliter yönetim özleyicileri olabilir. Böyle bir özlem içinde olanları üniversite kavramının kendisi reddeder.

Üniversiteleri yönetebilmek için ya üniversitelerin misyonuna layık olmak gerekir ya da istifa.

Mehmet Soğancı

TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

HRANT DINK'İ SAYGIYLA ANIYORUZ...

Agos gazetesi Genel Yayın Yönetmeni Hrant Dink'in katledilmesinin üzerinden iki yıl geçti.

Bu iki yılda, Dink davasında yargı süreci suçluların cezalandırılması yerine şovenist propagandaların yapıldığı duruşmalarla akılda kaldı.

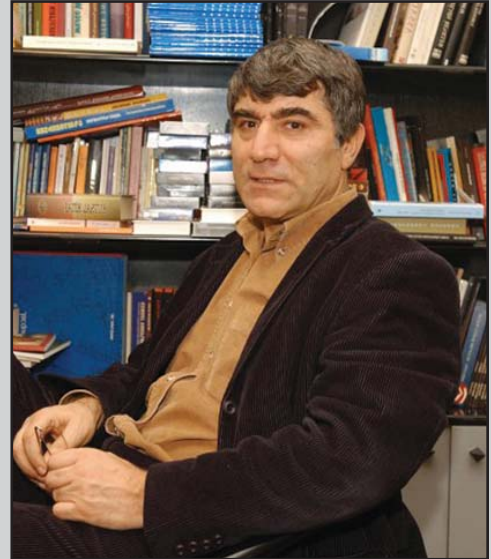
TMMOB, Hrant Dink'in öldürülmesinin Susurluk, Şemdinli, Ergenekon, kontgerilla örgütlenmesi ve 1970'li yıllardan bugüne devam eden faili meçhul cinayetler gibi karanlık eylemlerin bir parçası olduğunu bilmektedir.

TMMOB, Hrant Dink'i öldüren zihniyet cezalandırılmadıkça "Eşit, demokratik ve özgürlükçü bir Türkiye"nin gerçekleştiremeyeceğini bilmektedir.

Farklı kültürlerin, düşüncelerin ve inanışların bir arada kardeşçe yaşayacağı bir Türkiye özlemiyle Hrant Dink'i ölümünün ikinci yılında saygıyla anıyoruz.

Mehmet Soğancı

TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı Mehmet Soğancı, “Enerji Verimliliği Haftası” dolayısıyla 15 Ocak 2009 tarihinde bir basın açıklaması yaptı...

ÜLKEMİZDE ENERJİ VERİMLİLİĞİNİ YÜKSELTMEK VAZGEÇİLMEZ BİR GÖREVDİR

Küresel kapitalizmin küresel krizinin yaşandığı bu dönemde bile ülkemizde enerji verimliliğini yükseltmek vazgeçilmez bir görev olarak önümüzde duruyor.

TMMOB ve bağlı odaları enerji konusundaki bilimsel araştırmaları ve teknik uygulamaları “enerji ve enerji verimliliği” sempozyumlarında ortaya koymaktadır. TMMOB ve bağlı odaları enerji verimliliği konusunda giderek artan sayıda, yurdun dört bir yanında bilimsel toplantılar, paneller, sempozyumlar yapmaya devam etmektedir. Bu sempozyumlarda üretilen görüşlerin ilgililerince dikkate alınacağına inanmak istiyoruz.

TMMOB, toplumun refahı için ucuz, temiz, kaliteli enerjinin verimli üretilmesini ve verimli kullanılmasını savunuyor, savunmaya devam edecek.

Enerji verimliliği haftası nedeniyle de; enerji ve enerji verimliliği konusundaki saptamalarımızı, görüşlerimizi, bilgi ve deneyimlerimizi, toplumun tüm bileşenlerinin bilgisine sunacağız.

Mühendislik, mimarlık ve şehir plancılığı hizmetlerinin verildiği tüm alanlarda, ham madde sağlanmasından enerji üretimine, endüstride, ulaşımda, ısınmada, yapılarda ve açık alan aydınlatmalarında, ev aletlerinde enerji verimliliğinin sağlanmasının toplumun refahını doğrudan etkilediği bilinmektedir. Enerji verimliliği alanında da mesleki

bilgilerimizi toplumun hizmetine sunmak için elimizden geleni yapacağız.

2 Mayıs 2007’de yayımlanarak yürürlüğe giren 5627 sayılı Enerji Verimliliği Yasası bu alandaki en önemli temeli ve kaynağı oluşturmaktadır. Yasada belirtilen görev ve sorumlulukları yerine getirmek üzere Makina ve Elektrik Mühendisleri Odalarımızın kadro ve donanımları hazırdır. Yasada öngörülen yönetmeliklerin toplumsal fayda ve kamu yararı yaratacak biçimde düzenlenmesi için katkı koymaya hazırız. Enerji Verimliliği Koordinasyon Kurulu’nda görev alan temsilcimiz aracılığı ile sunduğumuz görüş ve önerilerimiz ilgililerince dikkate alınmak durumundadır.

Biz biliyoruz: Kaliteli bir yaşam için doğal çevreyi korumak, sınırlı kaynakları verimli kullanmak zorundayız.

Yeni bin yıla girerken insanların ulaştıkları ve sürdürmek istedikleri yaşam biçimi bilim ve teknolojinin yarattığı ürünleri kullanmayı gerektirmektedir. Bu da nüfus artışına bağlı olarak daha çok ham madde ve daha çok enerji kullanımı demektir.

Ülkemizde birincil enerji gereksinimi ortalama olarak yıllık yüzde 4-5, elektrik enerjisi gereksinimi ise yüzde 8’lik bir artış göstermektedir. Enerji yatırımlarındaki eksiklikler enerji arzında sorun yaratacak düzeydedir. Enerji ithalatına harcanan para 2007’de 35 milyar dolarlar düzeyine ulaşmıştır. Enerjide yüksek dışa bağımlılık fiyatlarda istikrarı sağlamanın önündeki en büyük engeldir.

Bilim insanlarının yaptığı araştırmalar ve yaşam pratiğimiz; kullandığımız enerji kaynaklarının arzında daralmalar olduğunu, bol ve verimsiz kullanımın insanlığın ortak geleceği açısından sorunlar yaratma potansiyelini her geçen gün artırdığını ve bu nedenle de enerji verimliliğinin yanı sıra yeni yenilenebilir kaynaklardan daha çok yararlanmanın araçlarının geliştirilmesi gerektiğini ortaya koymaktadır.

Yine bilimsel araştırmalar ve teknolojik gelişmelere bağlı olarak enerjinin daha verimli kullanılması ile doğal çevreye verilen zararın azaltılabileceği bir gerçekliktir. Enerjinin dünya ölçeğinde etkin, verimli kullanılması ne derecede önemli olduğunu küresel ısınma ve iklim değişikliği konusunda yapılan çalışmalar ortaya koymaktadır.

Enerji alanında yapılan çalışmalar, uygulama ve deneyimlerimiz, verimlilik artırıcı önlemlerin alınmasıyla ülkemizde üretim ve hizmet sektörü ihtiyaının ve yaşam kalitesinin sürdürülebilmesi için gerekli enerjide bir azalma sağlanabilmesinin olanaklı olduğunu göstermektedir.

Enerji verimliliğinin arttırılmasına yönelik olarak:

- ⊕ Enerji Verimliliği Yasası ve bu alanda yapılacak hukuki düzenlemeler toplumun refahını artırmanın ve toplumsal kalkınmanın bir aracı olarak algılanmalıdır.
- ⊕ Kömür kullanılan termik santrallerde teknoloji ve tesislerin kullanımı ile ilişkili elektrik üretimindeki düşük verimlilik, baca gazı salınımındaki kontrolsüzlük çözümlenebilir bir sorun olarak önemini korumaktadır.
- ⊕ Yine elektrik üreten tesislerdeki artan ısı enerjisinin kent, endüstriyel tesis ve konut ısıtmasında kullanılabileceğini ortaya koyan çalışmalar verimlilik artışı sağlayacak, toplumsal fayda yaratacak önemli projeler arasındadır ve ekonomik-teknik olarak uygulanabilir durumdadır.
- ⊕ Ulaşım alanında toplu taşımacılığın desteklenmesi ve yaygınlaşması önemli bir çalışma alanıdır. Toplu taşımacılık bütün kentsel projeler içinde birinci öncelikli olarak desteklenmelidir.
- ⊕ Motorlu araçlarda, yakma teknolojilerindeki gelişmeler ve kullanım talimatlarına uygun zorunluluk getirecek düzenlemeler önemli verimlilik artışlarına neden olacaktır.
- ⊕ Enerji verimliliği alanında uluslararası ölçekte sürdürülen çalışmalar izlenmeli, ulusal ölçekte enerji verimliliği hedefleri belirlenmelidir.
- ⊕ Enerji projeksiyonlarında enerji verimliliği ile kazanılacak enerji miktarı sayısal olarak yer almalıdır.
- ⊕ Enerji verimliliğinin her sektörde ve özellikle halkı-

mızın yaşam şartlarını da iyileştirecek şekilde desteklenmesi için yeterli kaynak ayrılmalı, destek kaynaklarının belirlenen hedefleri ve istenen sonuçları alacak şekilde programlanması sağlanmalıdır.

- ⊕ Enerjide yüzde 74' bulan dışa bağımlılığın payı azaltılmalı, yeni ve yenilenebilir kaynakların kullanımı ile bu alandaki AR-GE alışmaları desteklenmelidir.
- ⊕ Fosil yakıtların çevreye duyarlı, temiz kullanılması- nı sağlayacak projeler geliştirilmeli, yeni teknolojiler uygulanmalıdır.
- ⊕ Amaca uygun kurulmaları halinde, verimlilikte artış sağlayacak ve işletilecek kojenerasyon tesislerinin gerekliliğine inanılmaktadır.
- ⊕ Enerji retiminde verimliliği esas alan teknolojik yatırımların yapılması için önlemler alınmalı, verimsiz ve kirletici sanayi üretim tesislerin kurulması önlenmelidir.
- ⊕ Yapılar için ısı yalıtım malzemelerinin geliştirilmesi, üretilmesi ve kullanımı mali teşviklerle desteklenmelidir. Ayrıca enerji verimliliğini yükselten tüm cihaz ve donanımın KDV'si minimum seviyeye indirilmelidir.
- ⊕ Elektrik retim-iletim ve dağıtımında verimlilik sağlayacak "iyileştirme" alışmalarına daha çok kaynak ayrılmalıdır.
- ⊕ Rzgr ve güneşe dayalı elektrik üretiminde gerekli donanımların altyapısı ve santrallerin bir an önce tesisi, kamu eliyle oluşturulmalıdır.

Mehmet Soğancı

TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

TMMOB YÖNETİM KURULU-İKK SEKRETERLERİ TOPLANTISI YAPILDI

“Yerel yönetimler ve seçimler” gündemiyle gerçekleştirilen TMMOB Yönetim Kurulu Üyeleri ile İKK Sekreterleri ortak toplantısı 17 Ocak 2009 Cumartesi günü Makina Mühendisleri Odası Toplantı Salonu’nda yapıldı.

29 Mart seçimleri öncesi yerel yönetimler, yerel yönetim politikaları üzerine görüş alış-verişinde bulunulan toplantıda, İKK temsilcileri kendi illerine özgü sorunları ve yaptıkları çalışmalarını anlattılar. Toplantıda; TMMOB Yönetim Kurulu kararı ile oluşturulan komisyon tarafından hazırlanan “Nasıl Bir Kent, Nasıl Bir Yerel Yönetim” başlıklı taslak rapor üzerine de görüşüldü.

Toplantıya; TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı Mehmet Soğancı, TMMOB Yönetim Kurulu II. Başkanı Nail Güler, TMMOB Yönetim Kurulu Üyeleri Emir Birgün, Ekrem Poyraz, Kemal Zeki Taydaş, Feyyaz Ataç, Selçuk Uluata, Oğuz Gündoğdu, Ersin Gırbalar, Alaeddin Aras, İlker Ertem, A. Deniz Özdemir, M. Sabri Orcan, Ergin Özügür, TMMOB Genel Sekreteri Hakan Genç, Bülent Akça (TMMOB), Burcu Ceyhan (TMMOB), Ekin Özbek (TMMOB) ile İKK temsilcileri; Umut Çevik (Adana), Ramazan Pektaş (Ankara), Haluk Selçuk (Antalya), Semih Gölcük (Aydın), Çetin Septel (Balıkesir), Ahmet Bülent Tekik (Batman), Vildan Tekik (Bodrum), Oğuz Kaan Metiner (Bursa), Metin Erkal (Denizli), İdris Ekmen (Diyarbakır), Derya Özkar (Eskişehir), Tores Dinçöz (İstanbul), Ferdan Çiftçi (İzmir), Yusuf Temizkan (Kahramanmaraş), Hüseyin Kahraman (Kırklareli), Yalçın Ergen (Kocaeli), Kamer Gülbeyaz (Mersin), Enver Tuna (Milas), Muhammet Pertek (Rize), Fevzi Gündüz (Şanlıurfa), Semih Peker (Trabzon), Şevket Akdemir (Van), Hüseyin Toraman (Zonguldak) katıldı.

TMMOB YÖNETİM KURULU VE ODA BAŞKANLARI TOPLANTISI YAPILDI

TMMOB Yönetim Kurulu Üyeleri ile Oda Başkanları ortak toplantısı, 17 Ocak 2009 tarihinde Makina Mühendisleri Odası Toplantı Salonu’nda yapıldı.

Toplantıda; TMMOB Yönetim Kurulu kararı ile oluşturulan komisyon tarafından hazırlanan “Nasıl Bir Kent, Nasıl Bir Yerel Yönetim” başlıklı taslak rapor üzerine görüşüldü. Toplantıya; TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı Mehmet Soğancı, TMMOB Yönetim Kurulu II. Başkanı Nail Güler, TMMOB Yönetim Kurulu Üyeleri Ethem Torunoğlu, Emir Birgün, Ekrem Poyraz, Kemal Zeki Taydaş, Feyyaz Ataç, Selçuk Uluata, Oğuz Gündoğdu, Ersin Gırbalar, Alaeddin Aras, İlker Ertem, A. Deniz Özdemir, M. Sabri Orcan, Ergin Özügür, TMMOB Genel Sekreteri Hakan Genç, Bülent Akça (TMMOB), Burcu Ceyhan (TMMOB), Ekin Özbek (TMMOB) ile Oda Başkanları veya Yönetim Kurulu temsilcileri Yılmaz Kilim (ÇMO), Musa Çeçen (EMO), Tansel Timur (Gemi MO.), Yaşar Üzümcü (Gıda MO), Ali Fahri Özten (HKMO), H. Serdar Harp (İMO), Şevket Demirbaş (JFMO), Dünder Çağlan (JMO), Mehmet Besleme (KMO), Şuayip Yalman (MMO), A. Erhan Angı (Meteoroloji MO), Emre Madran (MO), Ayşegül Oruçkaptan (Peyzaj MO), Pınar Özcan (ŞPO), Turhan Tuncer (ZMO) katıldı.

AKP HÜKÜMETİ “NÜKLEER SANTRAL İHALESİ KOMEDİSİ”NE SON VERMELİDİR

TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı Mehmet Soğancı, 20 Ocak 2009 tarihinde nükleer santral ihalesine ilişkin bir basın açıklaması yaptı.

AKP Hükümeti, “Türkiye’nin enerji sorununun çözümü için nükleer santrallere ihtiyacının olmadığını, nükleer santral ihalesinden vazgeçilmesi gerektiğini” defalarca ifade etmemize rağmen, Mersin/Akkuyu’da yapılması planlanan nükleer santral için ihaleye çıkmış ve bunu da bir “komedi”ye dönüştürmüştür.

24 Eylül 2008 tarihinde düzenlenen ihaleye yalnızca tek teklif gelmiştir. Bu koşulda ihalenin iptal edilmesi gerekirken ihale süreci devam ettirilmiştir. Adı üstünde “yarışma” denilen bir ihalede, tek teklif gelmesine karşın sürecin devam ettirilmesi öncelikle hukuka ve devlet ihale geleneğine aykırıdır. Firmanın verdiği teklif neyle kıyaslanacaktır? Kıyaslama olmadan nasıl ihale yapılacaktır?

Baştan “sakat” olan ihalede, dün kafaları karıştıran bir gelişme yaşanmış ve teklifin okunmasının ardından firma, dünyadaki ekonomik gelişmeleri gerekçe göstererek revize teklif vermiştir.

Daha ihale oturumu yapılmadan Bakanlığa yeni teklif ve-

rilmiş olması ve şartnamede böyle bir hak bulunmamasına karşın, Enerji Bakanı Hilmi Güler’in yeni teklifin basına kapalı açılacağını açıklaması ise kafalarda soru işaretleri yaratmıştır. Bakan revize fiyat teklifin resmi evrak olarak işlem göreceğini söylerken, her ne olduysa akşam saatlerinde bundan vazgeçmiş, iade edileceğini açıklamıştır.

“Siyasal iktidar neyin pazarlığının peşindedir?” merak ediyoruz.

Nükleer santraller tüm dünyada terk edilirken, neden siyasal iktidar Türkiye’ye nükleer santral yapılmasında bu kadar ısrarlıdır? Bu ısrarın nedeni; Türkiye’nin enerji sorununu çözmek değil, ülkemizi nükleer santral endüstrisine pazar yapmaktır.

Ülkemizin “nükleer santrallerden elektrik üretme macerasına” atılmasına gerek yoktur. Bu komediye derhal son verilmelidir.

Mehmet Soğancı
TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

ADANA'DA "KRİZE, İŞTEN ATMALARA, İŞSİZLİĞE, YOKSULLUĞA KARŞI" MİTING DÜZENLENDİ

Krize, işten atılmalara, yoksulluğa, özelleştirmelere, Filistin'de yaşanan katliama ve savaşlara karşı 24 Ocak 2009 Cumartesi günü Adana'da bir miting düzenlendi. TMMOB, DİSK, KESK, TÜRK-İŞ, Adana Tabip Odası ve Adana Eczacı Odası'nın birlikte düzenlediği mitinge binlerce işçi ve emekçi katıldı. TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı Mehmet Soğancı ve düzenleyici örgüt temsilcilerinin birer konuşma yaptığı mitingde, ortak mücadele çağrısında bulunuldu.

Miting için saat 13:00'te Mimar Sinan Açık Hava Tiyatrosu önünde toplanılarak mitingin yapılacağı Uğur Mumcu Meydanı'na yürüyüşe geçildi. Yürüyüş sırasında "Krizin yükü patronlara", "Genel grev genel direniş", "Yaşasın iş, ekmek, özgürlük mücadelemiz", "Liman işçisi yalnız değildir", "Katil İsrail, işbirlikçi AKP", "Filistin halkı yalnız değildir" sloganlarını atıldı, pankart ve dövizler taşındı.

TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı Mehmet Soğancı'nın miting konuşması şöyle:

Bu ülkenin aydınlık yürekli, aydınlık beyinli yiğit insanları

Hepinizi bu ülkenin mühendisleri, mimarları, şehir plançıları adına dostlukla selamlıyorum.

Sevgili Arkadaşlar,

Bugün, Türkiye'yi kapitalist küreselleşmenin, neo-liberal değişimin dişlilerine terk eden 24 Ocak kararlarının yıldönümü. O günden bugüne özellikle son on yıl içerisinde Türkiye hızla bu sisteme entegre olmuştur ve kaybeden yalnızca emekçi kesimler, halk kesimleri olmuştur.

Kapitalist küreselleşmenin krizi bizim krizimiz değildir. Bu kriz vahşi kapitalizmin "kâr daha fazla kâr, sömürü daha fazla sömürü düzeninin" krizidir. Bu kriz, "Üsttekinin han hamam, alttakine din iman düzeni"ni sürdürücülerin krizidir.

"Kriz bize teğet geçer" diyenler, size sesleniyoruz: "Biz bu krizin bedelini ödemeyeceğiz." İşten atmalara, düşük maaş zamlarına, yoksulluğa, işsizliğe, zamlara ve anti demokratik uygulamalara karşı yurdun dört bir yanında sesimizi daha da yükselteceğiz. Kapitalist küreselleşmenin krizinin faturasının bize, emekçilere, ücretiyle geçilenlere, yoksullara, alttakilere çıkarılmasını asla kabul etmeyeceğiz!

Dünya Bankası, IMF, AB ve benzeri kuruluşların dayattığı yapısal uyum programlarıyla yalnızca "zam ve zulüm düzeni" getirenlere, ekonomiyi üretime değil ranta dayandırıp, her sıkıştıklarında faturayı halka kesenlere, AKP'ye "Artık Yeter!" diyoruz. Kapitalist küreselleşme sürecine eklemleme doğrultusunda IMF ve Dünya Bankası nezdinde karnesi "A" olan AKP'ye "Dur!" diyoruz.

AKP'yi uyarıyoruz: "Bu ülke bu halk sahipsiz değildir"

Sevgili Arkadaşlar,

Bugün dünyanın bir başka ucunda, yine emperyalist güçlerin yarattığı zulme, ABD'nin açıkça desteklediği İsrail zulmüne tanıklık ediyoruz. İsrail'in Filistin'e karşı on yıllardır yürüttüğü bu insanlık dışı politika yüreğimizi yakıyor.

İsrail'i, onun Filistin halkına yaptığı katliamları destekleyen başta ABD ve tüm emperyalist güçleri ve bu saldırıya sessiz kalanları lanetliyoruz!

Filistin halkına yapılanlar unutulmayacaktır ve bu büyük trajedinin hesabı bir gün mutlaka sorulacaktır!

Simdi buradan hep beraber haykıralım. ıslıklarımızla, alkışlarımızla direnen Filistin halkının yanında olduğumuzu tüm dünyaya duyuralım.

Bugün hepimiz Filistinliyiz.

Sevgili Arkadaşlar,

Şimdi hep beraber, hep birlikte bir kez daha ve inanarak söyleme zamanıdır:

Kurtuluş yok tek başına, ya hep beraber ya hiç birimiz!

TMMOB, ARTVİN ŞAVŞAT'TA KURULMASI PLANLANAN HES SANTRALLERİYLE İLGİLİ RAPOR HAZIRLADI

TMMOB, Artvin Kültür Derneği'nin talebi üzerine, Artvin Şavşat ilçesi Papart havzasında kurulması planlanan hidroelektrik santrallerle ilgili bir rapor hazırladı.

Artvin Kültür Derneği'nin talebi üzerine, TMMOB Yönetim Kurulu 12 Ekim 2008 tarihli toplantısında Şavşat'ta kurulması düşünülen HES konusunda ÇED Raporu hazırlanması ile ilgili komisyon kurulmasına karar verdi. Söz konusu komisyon; Korhan Altındal (ÇMO), Necati İpek (EMO), Bahadır Acar (EMO), Işıkhan Güler (İMO), Hakkı Atıl (İMO), Şayende Aras Yılmaz (MMO), İsmail Küçük (Meteoroloji MO), Semiha Demirbaş (Peyzaj MO) ve Mehtap Ercan (ZMO)'dan oluştu.

Komisyon, konuya ilişkin çalışmalarını tamamlayarak bir rapor hazırladı.

Artvin Kültür Derneği'nin Şavşat İlçesinin Papart Havzasında Kurulması Planlanan Hidroelektrik Santraller (HES) İçin İnceleme Başvurusu Üzerine Hazırlanan Değerlendirme Raporu

TMMOB'ye Artvin Kültür Derneği'nce yapılan başvuru sonrasında, TMMOB Yönetim Kurulu'nca bir çalışma komisyonu oluşturulmuş, bu komisyon gerekli incelemeleri yaparak aşağıdaki tespitlere ulaşmıştır.

1- Hidrolik enerjiden en verimli şekilde yararlanmak enerjide dışa bağımlılığı azaltacağı gibi temiz enerji kaynaklarının harekete geçirilmesi bakımından da önemlidir. Ancak, "4628 sayılı Elektrik Piyasası Kanunu" ile bu Kanun'a istinaden çıkarılan "Elektrik Piyasası Lisans Yönetmeliği" ve "Su Kullanım Hakkı Anlaşması İmzalanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik"le birlikte HES uygulamaları çok farklı boyutlara ulaşmış durumdadır. Bu gelişim ülke kaynaklarının en verimli şekilde kullanımını değil, aksine bireysel/şirket kârlarını/çıkarlarını koruyacak şekilde gelişmektedir.

2- Hidrolik enerji üretiminin planlanması sadece düşü ve mevcut su potansiyeli üzerinden yapılamaz. Hidroelektrik santrallerle ilgili planlama süreci, havza temeline dayanan, o havzanın doğal değerlerini, o havzadaki doğal varlıkları inceleyerek, bir değerlendirmeyi temel almak zorundadır. Bu bağlamda, havza özelinde, doğal, kültürel ve sosyal, ekonomik etkenler de dikkate alınarak, su potansiyelinin öncelikli kullanımları belirlenmeli, bu verilere dayanarak HES'lerin planlanmasına karar verilmelidir.

3- HES'ler çok basit şekli ile suyun yeterli düşü sağlayabileceği noktaya kadar taşınarak enerji elde edilmesi anlayışıyla planlanamaz. Burada doğal su yatağındaki canlıların yaşamlarının bozulmadan devamı için gerekli olan suyun sağlanmasına öncelik tanınmalıdır.

4- Bu noktada, gelecek projeksiyonu, HES'in ileri yıllar nüfus artışına bağlı olarak uzun erimli planlanması da önem taşıyan başka bir husustur.

5- HES Projesi'nin gündeme geldiği bölgede, gelecekteki nüfus artış projeksiyonları da göz önüne alınarak, su potansiyeli, suyun değişik ihtiyaçlar için kullanım miktarları (içme ve kullanım suyu, tarım, sanayi vb.) ve buradan hareketle HES için gerekli olan su miktarı yerel ve bölgesel anlamda göz önüne alınmak durumundadır. Son durumda, kullanılması muhtemel içme öncelikli su paylaşımı sağlandıktan sonra arta kalan su ile HES pojeleeri geliştirilmelidir.

Bu genel belirlemelerden sonra, raporlar, ekleri ve resmi kurumlara yapılan başvuru dilekçeleri incelenerek;

- a- Artvin ili Şavşat ilçesi sınırları içerisinde Papart Havzası'nda yapılması planlanan beş adet HES için genel bir havza planlamasının yapılmadığı,
- b- Bölgedeki su ihtiyaçlarının belirlenmediği,
- c- Bu santral yerleri için hidrolojik verilere ilişkin ölçümlerin yeterli olmadığı sadece teorik hesaplamalarla değerlerin elde edildiği,
- d- Dere yatağına bırakılacak su miktarlarının izafi değerler olduğu,
- e- Bölge dernekleri ve platformlarınca resmi kurumlara yapılan başvurularda söz edilen "karşı gerekçelerin" gerekçesi ve doğru olduğu, belirlenmiştir.

Ayrıca, herhangi bir yatırım sürecinde, planlama aşamasından sonra, Çevresel Etki Değerlendirme (ÇED) sürecinin başlatılması, bilimsel gerçeklere, kamu yararına dayanan bir şekilde, katılımcı bir sürecin işletilmesiyle mümkündür.

Bu noktada, söz konusu projelerde, projenin kendisi olmadan ÇED hazırlanamayacağı çok açıktır. Bu yönüyle bakıldığında HES'lerdeki asıl sorunlardan bir tanesi de HES'lere ilişkin hazırlanan ÇED raporlarında yeterlilik belgesinin asıl projelerde istenmemesidir. Yetkisiz kişilerce hazırlanmış olan (projeyi hazırlayanların mühendis olup olmadığı ya da hangi meslek disiplinlerinden olduğu belli olmayan) projeyi temel alarak hazırlanan ÇED'in geçerliliğinin olamayacağıdır. Özellikle HES'lerde (proje ve ÇED) bu sorun devam etmektedir. Asıl projenin hazırlanmasında teknik yeterlilik sorgulanmadığı için (bu yeterliliğin olmadığı demektir) proje esas alınarak ÇED hazırlanamaz. Bu bakımdan da HES'ler için hazırlanan ÇED'lerin teknik yeterlilik durumu belirsizdir. Belirsizlikler üzerine hazırlanan ÇED'lerin kabulü söz konusu olamaz.

